November 28, 1938

(G3;A) S: Salo Flohr E: De Groot T = 10 minutes

It's been a Queen Gambit Accepted or Caro-Kann. KB6 is weak, but Q5 is a strong point; the Pawn on Q4 is isolated and, as such, weak. White's chances are in the attack, Black's in the endgame. 1.NxN or perhaps 1.BxN/5 come into consideration.

1.BxN/5 looks good. Let's calculate it: Does it give a decisive advantage? No other move would win immediately in any case. One has first to see if there is anything decisive in the position.

1.BxN/5 and now only 1...PxB is possible, and then one plays for instance: 2.Q-B3 or 2.R-K1. No direct decision.

Maybe first neutralize the Bishop at QB6?

1.NxB, then 1...PxN. Then for instance proceed positionally with 2.N-R4. Also possible is 1.NxB; 2.BxN/5 and 3.Q-B3. 1.NxB is a good move in any case; if there is nothing decisive, then one should hold on to a small advantage. The pair of Bishops and the weak Pawns for Black. But wait, can't you win the exhange? Yes:

1.NxB, PxN — forced, 1...RxN doesn't hold — 2.BxN/5, BPxB; 3.BxN and 4.N-Q7 (sic).[1)]

Yes,

1.NxB looks good; I play that.

1) Subject G3 discovered his error later but probably hoped that it would slip by the experimenter!

Salo Flohr – záznam uvažování

De Grootův experiment, pozice A | 28. listopadu 1938 | 10 minut | G3; A

Pozice vznikla z přijatého dámského gambitu nebo z Caro-Kannovy obrany. Jezdec na f6 je slabý, ale pole d5 je silné; pěšec na d4 je izolovaný, a tedy slabý. Šance bílého spočívají v útoku, šance černého v koncovce. V úvahu přichází 1.Jxd5 nebo snad 1.Sxd5.

1.Sxd5 vypadá dobře. Propočítejme to. Přináší rozhodující výhodu? Žádný jiný tah by stejně okamžitě nevyhrával. Nejprve je třeba zjistit, zda v pozici existuje něco rozhodujícího.

Po 1.Sxd5 přichází v úvahu pouze 1...exd5 a potom lze zahrát například 2.Df3 nebo 2.Ve1. K okamžitému rozhodnutí to nevede.

Neměli bychom nejprve zneškodnit střelce na c6?

1.Jxc6 a potom 1...bxc6. Následně lze například pokračovat pozičně tahem 2.Ja4. Možné je také 1.Jxc6, potom 2.Sxd5 a 3.Df3. Tah 1.Jxc6 je každopádně dobrý; není-li nic rozhodujícího, měli bychom si udržet malou výhodu. Dvojice střelců a slabí pěšci černého. Ale počkat, nedá se vyhrát kvalita? Ano:

1.Jxc6 bxc6 – vynuceno, 1...Vxc6 neobstojí – 2.Sxd5 exd5 3.Sxf6 a 4.Jd7? (sic).[1]

Ano, 1.Jxc6 vypadá dobře. Ten zahraji.

---

[1] Závěrečná poznámka v původním protokolu: „Testovaná osoba G3 svou chybu později odhalila, ale pravděpodobně doufala, že ji experimentátor přehlédne!“

Pramen: anglický archivní strojopis de Grootova experimentu (28. 11. 1938).